

Brüssel, 11. veebruar 2026
(OR. en)

5733/1/26
REV 1

ECOFIN 90
UEM 46
INDEF 54
EIB
ECB

MÄRKUS

Saatja: Nõukogu peasekretariaat

Saaja: Delegatsioonid

Teema: NÕUKOGU SOOVITUS, millega lubatakse Austrial määruse (EL)
2024/1263 kohaselt nõukogu kehtestatud netokulude maksimaalsetest
kasvumääradest kõrvale kalduda (riikide vabastusklausli aktiveerimine)

NÕUKOGU SOOVITUS,

**millega lubatakse Austrial määruse (EL) 2024/1263 kohaselt nõukogu kehtestatud netokulude
maksimaalsetest kasvumääradest kõrvale kalduda
(riikide vabastusklausli aktiveerimine)**

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artiklit 121,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) 2024/1263 majanduspoliitika
tulemusliku koordineerimise ja mitmepoolse eelarvejärelevalve kohta ning millega tunnistatakse
kehtetuks nõukogu määrus (EÜ) nr 1466/97,¹ eriti selle artiklit 26,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni soovitusi

¹ ELT L, 2024/1263, 30.4.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj>.

ning arvestades järgmist:

- (1) ELi reformitud majandusjuhtimise raamistiku põhielemendid on Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2024/1263 majanduspoliitika tulemusliku koordineerimise ja mitmepoolse eelarvejärelevalve kohta, muudetud määrus (EÜ) nr 1467/97 ülemäärase eelarvepuudujäägi menetluse rakendamise kiirendamise ja selgitamise kohta² ning muudetud nõukogu direktiiv 2011/85/EL liikmesriikide eelarveraamistiku nõuete kohta³. Raamistiku eesmärk on edendada reformide ja investeringute kaudu usaldusväärset ja jätkusuutlikku riigi rahandust ning kestlikku ja kaasavat majanduskasvu ja vastupanuvõimet ning vältida valitsemissektori ülemäära eelarvepuudujääki. Sellega edendatakse riikide isevastutust ja keskendutakse keskpikale perspektiivile, koos reeglite tulemusliku ja sidusa täitmisega.
- (2) Määruse (EL) 2024/1263 artikli 17 lõike 1, artikli 19 või artikli 20 kohaselt nõukogu soovitusel kehtestatud netokulude maksimaalsed kasvumäärad toimivad iga liikmesriigi igaaastase eelarvejärelevalve ühtse tegevusnäitajana ja on uue majandusjuhtimise raamistiku keskne element. Kõnealuse nõukogu soovitusel kehtestatakse netokulude maksimaalsete kasvumääradega kehtestatakse nelja- või viieaastane eelarvepiirang, mis põhineb nelja-aastaselt kohandamisperioodil, millele võib lisanduda veel kuni kolm aastat.

² Nõukogu 7. juuli 1997. aasta määrus (EÜ) nr 1467/97 ülemäärase eelarvepuudujäägi menetluse rakendamise kiirendamise ja selgitamise kohta (EÜT L 209, 2.8.1997, lk 6, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/1997/1467/2024-04-30>).

³ Nõukogu 8. novembri 2011. aasta direktiiv 2011/85/EL liikmesriikide eelarveraamistiku nõuete kohta (ELT L 306, 23.11.2011, lk 41, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2011/85/2024-04-30>).

- (3) Kooskõlas määruse (EL) 2024/1263 artikliga 26 on raamistikus ette nähtud paindlikkus reeglite kohaldamisel, kui esineb liikmesriikide kontrolli alt väljas olevaid erandlikke asjaolusid, mis avaldavad suurt mõju riigi rahandusele. Nimetatud juhul võib nõukogu liikmesriigi taotlusel ning komisjoni analüüsi ja vastava soovitusel alusel nelja nädala jooksul alates komisjoni soovitusel vastu võtta soovitusel, mis võimaldab liikmesriigil nõukogu kehtestatud netokulude maksimaalsetest kasvumääradest kõrvale kalduda, kui i) esineb liikmesriigi kontrolli alt väljas olevaid erandlikke asjaolusid, mis ii) avaldavad suurt mõju asjaomase liikmesriigi rahandusele, ja iii) tingimusel et selline kõrvalekalle ei ohusta riigi rahanduse jätkusuutlikkust keskpikas perspektiivis. Sellise kõrvalekalde kestuse määrab nõukogu.
- (4) 10.–11. märtsil 2022 Versailles's kohtunud riigipead ja valitsusjuhid võtsid Venemaa Ukraina-vastase sõjalise agressiooni tõttu kohustuse suurendada Euroopa kaitsevõimet. Eesmärki korraldada julgeoleku- ja kaitsevaldkonna strateegilises kompassis. Euroopa Ülemkogu tervitas oma 6. märtsi 2025. aasta järel dustes Euroopa kaitse kohta komisjoni kavatsust soovitada kohese meetmena aktiveerida koordineeritud viisil stabiilsuse ja kasvu pakti kohane riikide vabastusklausel.

- (5) Komisjon kutsus oma 19. märtsi 2025. aasta teatises⁴ kõiki liikmesriike üles kasutama riikide vabastusklausliga võimaldatud paindlikkust koordineeritud viisil, et maksimeerida mõju ELi kaitsevõimele. Selle paindlikkuse eesmärk on hõlbustada üleminekut suurematele kaitsekulutustele, tingimusel et see ei ohusta riigi rahanduse jätkusuutlikkust keskpikas perspektiivis. Kõnealuse teatise kohaselt võimaldaks riikide vabastusklausli aktiveerimine liikmesriikidel kalduda kõrvale netokulude maksimaalsetest kasvumääradest, mille nõukogu on kehtestanud keskpika perioodi eelarve- ja struktuurikavade heakskiitmisel või ülemäärase eelarvepuudujäägi menetluse raames korrigeeriva kava kehtestamisel, niivõrd kui selline kõrvalekaldumine on põhjendatud kaitsekulutuste suurenemisega võrreldes võrdlusaastaga ning kui netokulude maksimaalseid kasvumäärasid ületav kõrvalekalle aastas ei ole 2028. aastani suurem kui 1,5 % SKPst. Selle summa ületamise korral rakendatakse tavapärasest nõuetele vastavuse hindamist. Maksimummäär on vajalik selleks, et riikide rahanduse jätkusuutlikkus ei satuks ohtu, kuid samal ajal saaksid kõik liikmesriigid kaitsekulutusi suurendades paindlikkusest kasu. Täpsed summad määratakse kindlaks siis, kui eelarve täitmise andmed on kättesaadavad, tagamaks et täiendavat paindlikkust kasutatakse üksnes ettenähtud eesmärgil.

⁴ Komisjoni 19. märtsi 2025. aasta teatis (C (2025) 2000 final).

- (6) Nõukogu 8. juuli 2025. aasta soovitusega⁵ kiideti heaks Austria netokulude kava. Lisaks kehtestati samal päeval artikli 126 lõike 7 kohaselt vastu võetud nõukogu soovitusega⁶ Austriale ülemäärase eelarvepuudujäägi kõrvaldamiseks korrigeeriv kava, mis sisaldas samu iga-aastaseid ja kumulatiivseid netokulude maksimaalseid kasvumäärasid. Riikide vabastusklausliga ette nähtud paindlikkust võetakse arvesse ka ülemäärase eelarvepuudujäägi menetluse rakendamisel ja selle hindamisel, kas Austria on võtnud tulemuslikke meetmeid. Seepärast täiendatakse artikli 126 lõike 7 kohases nõukogu 8. juuli 2025. aasta soovituses sätestatud korrigeerivat netokulude kava kuni 2028. aastani paindlikkusega, mida võimaldab riikide vabastusklausli alusel kaitsekulutuste⁷ suurendamine.
- (7) Austria esitas 11. detsembril 2025 nõukogule ja komisjonile taotluse aktiveerida riikide vabastusklausel.
- (8) Austria märkis oma taotluses, et suurenenud geopoliitiliste pingete kontekstis kujutab Venemaa jätkuv agressioonisõda Ukraina vastu ja sellest tulenev oht Euroopa julgeolekule endast liidu jaoks eksistentsiaalset väljakutset, mis nõuab kaitsekulutuste märkimisväärset suurendamist. Selles olukorras on tegemist erandlike asjaoludega, mis ei ole liikmesriigi kontrolli all. Täpsemalt rõhutab Austria, et kogu aasta jooksul geopoliitilise olukorra halvenemist arvestades osteti 2025. aastal kaitseotstarbelist varustust. Seda silmas pidades taotleb Austria riikide vabastusklausli aktiveerimist ajavahemikuks 2025–2028 nagu teistel liikmesriikidel, kelle suhtes on nõukogu kaitsekulutuste puhul riikide vabastusklausli juba aktiveerinud.

⁵ Nõukogu 8. juuli 2025. aasta soovitus, millega kiidetakse heaks Austria riiklik keskpika perioodi eelarve- ja struktuurikava (ELT C, C/2025/3958, 20.8.2025, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2025/3958/oj>).

⁶ Nõukogu 8. juuli 2025. aasta soovitus ülemäärase eelarvepuudujäägi kõrvaldamiseks Austrias. Austria ülemäärase eelarvepuudujäägi menetlust käsitlevad dokumendid on kättesaadavad aadressil https://economy-finance.ec.europa.eu/economic-governance-framework/stability-and-growth-pact/corrective-arm-excessive-deficit-procedure/excessive-deficit-procedures-overview/austria_en.

⁷ Riiklikult rahastatavad kaitsekulutused, nagu on määratletud valitsemisfunktsioonide klassifikaatoris (COFOG-02).

- (9) Austria esitas taotluses andmed kaitsekulutuste kogusumma kohta kuni 2026. aastani (tabel 1). Lisaks kavatseb Austria tagada oma pikaajalise kaitsevõime ka pärast 2026. aastat. Seega on kaitsekulutuste suurenemisel suur mõju Austria rahandusele.

Tabel 1. Austria kaitsekulutused kokku

	2021 a	2022 a	2023 a	2024 a	2025 b	2026 b
Valitsemissektori kaitsekulutused kokku (% SKPst)	0,6	0,6	0,6	0,7	0,8	1,0

Allikas: a: Eurostat; b: nõukogule ja komisjonile Austria esitatud teave.

- (10) Austria hinnangul on kaitsekulutuste kogusumma suhe SKPsse alates 2021. aastast kuni 2025. aastani kasvanud suurusjärgus 0,2 protsendipunkti, mistõttu halvenes valitsemissektori eelarvepositsioon ja suurenes valitsemissektori võlg.

- (11) Kui muud tingimused jäävad samaks, toovad kasvanud kulutused riikide vabastusklausliga hõlmatud perioodil selle perioodi lõpuks kaasa valitsemissektori võla suurenemise ja suurema eelarvepuudujäägi. Komisjoni esialgsed prognoosid ühes eeldusega, et käesoleva soovitusel lubatud valitsemissektori kulude suurenemine on 2028. aastaks lineaarselt täielikult kasutusele võetud, osutavad sellele, et eelarvepuudujäägi suhe SKPsse ja valitsemissektori võla suhe SKPsse on 2028. aastal vastavalt 1,2 protsendipunkti ja 1,7 protsendipunkti suurem kui juhul, kui netokulud suureneksid kooskõlas nõukogu soovitusel C/2025/3958 sätestatud kavaga. Selleks oleks tõenäoliselt vaja teha pärast riikide vabastusklausli aktiveerituse perioodi täiendavaid eelarvekohandusi, et täita eelarveraamistiku nõudeid, sealhulgas tagada, et võla suhe SKPsse viiakse või jääb usutavasse langustrendi või see jääb keskpika perioodi jooksul mõistlikule tasemele allapoole 60 % SKPst ning et eelarvepuudujääk jääb või viiakse allapoole 3 % SKPst ja see püsib keskpikas perspektiivis nimetatud kontrollväärtusest allpool. Austria tunnistab, et tulevikus võib struktuurselt suuremate kaitsekulutuste tõttu vaja minna poliitikameetmeid, et keskpikas perspektiivis säilitada riigi rahanduse jätkusuutlikkus ja vastavus eelarvereeeglitele. Riikide vabastusklausli põhjustatud eelarvepuudujäägi ja võlataseme suurenemise prognoositav vähene määr koos Austria võetud kohustusega viia ellu vajalik kohandus, et täita järgmises kavas kõik eelarveraamistiku nõuded, tagab riigi rahanduse jätkusuutlikkuse säilimise keskpikas perspektiivis.

- (12) Valitsemissektori kaitsekulutuste andmeid koostavad ja avaldavad riiklikud statistikaasutused ja Eurostat kooskõlas Euroopa rahvamajanduse arvepidamise süsteemi (ESA2010)⁸ kohase rahvusvahelise valitsemisfunktsioonide klassifikaatoriga (COFOG)⁹. Need andmed on asjakohased, et hinnata kaitsekulutuste mõju valitsemissektori eelarvepuudujäägile, võlale ja netokuludele ning nendega seotud kontseptsioonidele. Eurostat on tihedas koostöös riikide statistikaasutustega loomas andmekogumise protsessi. Andmekogumise protsess peab olema kooskõlas aruandlusnõuetega, mis on kehtestatud nõukogu määrusega (EL) nr 479/2009¹⁰.
- (13) Ka on võimalik, et riikide vabastusklausli aktiveerituse perioodil allkirjastatud mõne sõjalise varustuse lepingu puhul toimuvad tarded hiljem ning mõjutavad riigi rahandust seega alles pärast klausli aktiveerituse perioodi. Selle võimaluse arvessevõtmiseks tuleks riikide vabastusklausli alusel võimaldatavat paindlikkust kohaldada ka selliste hilisema tarnega seotud kaitsekulutuste suhtes, tingimusel et vastavad lepingud allkirjastati klausli aktiveerituse perioodil ning et kõnealused kaitsekulutused ei ületa eespool nimetatud ülemmäära.

⁸ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 21. mai 2013. aasta määrus (EL) nr 549/2013 Euroopa Liidus kasutatava Euroopa rahvamajanduse ja regionaalse arvepidamise süsteemi kohta (ELT L 174, 26.6.2013, lk 1).

⁹ Käsiraamat „Manual on sources and methods for the compilation of COFOG statistics – Classification of the Functions of Government (COFOG)“ (COFOGi statistika koostamise allikate ja meetodite käsiraamat – valitsemisfunktsioonide klassifikaator (COFOG)), 2019. aasta väljaanne.

¹⁰ Nõukogu 25. mai 2009. aasta määrus (EÜ) nr 479/2009 Euroopa Ühenduse asutamislepingule lisatud ülemäärase eelarvepuudujäägi menetlust käsitleva protokolliga kohaldamise kohta (ELT L 145, 10.6.2009, lk 1).

- (14) Nõukogu 27. mai 2025. aasta määruse (EL) 2025/1106 (millega luuakse rahastamisvahend „Euroopa julgeolekumeetmed (SAFE) Euroopa kaitsetööstuse tugevdamiseks“)¹¹ raames antavatest laenudest rahastatavate kulutuste suhtes hakkaks eespool nimetatud paindlikkus kehtima automaatselt. Selleks tuleks liikmesriikidel Eurostatile teatada kõigist SAFE-rahastamisvahendi raames tehtud kaitsekulutustest kategooriates „kaitseotstarbelised tooted“ ja „muud kaitse eesmärgil kasutatavad tooted“, nagu on määratletud määruses (EL) 2025/1106.
- (15) Käesoleva soovitusega ei muudeta valitsemissektori eelarvepuudujäägi, võla ja netokulude määratlusi ega nendega seotud kontseptsioone. Nendel kontseptsioonidel põhinevad andmed peab Austria koostama ja esitama kooskõlas määrusega (EL) 2024/1263, nõukogu määrusega (EÜ) nr 479/2009 ja määrusega (EL) nr 549/2013,

¹¹ Nõukogu 27. mai 2025. aasta määrus (EL) 2025/1106, millega luuakse rahastamisvahend „Euroopa julgeolekumeetmed (SAFE) Euroopa kaitsetööstuse tugevdamiseks“ (ELT L, 2025/1106, 28.5.2025, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2025/1106/oj>).

SOOVITAB JÄRGMIST:

1. Ajavahemikul 2025–2028 on Austrial lubatud nõukogu soovitusel C/2025/3958 sätestatud netokulude maksimaalsetest kasvumääradest kõrvale kalduda ja neid ületada, niivõrd kui neid maksimaalseid kasvumäärasid ületavad netokulud ei ületa:
 - i) kaitsekulutuste suhte SKPsse suurenemist alates 2021. aastast,
 - ii) tingimusel et netokulude maksimaalseid kasvumäärasid ületav kõrvalekalle ei ole suurem kui 1,5 % SKPst.
2. 2028. aastale järgnevatel aastatel võib Austria endiselt määruse (EL) 2024/1263 artikli 17, 19 või 20 kohases nõukogu soovitusel kehtestatud netokulude maksimaalsetest kasvumääradest kõrvale kalduda ja neid ületada, niivõrd kui neid maksimaalseid kasvumäärasid ületavad netokulud on seotud kaitseotstarbelise varustuse tarneks enne 2028. aasta lõppu sõlmitud lepingutega ega ületa eespool nimetatud üldist ülemmäära.
3. Kooskõlas määruse (EL) 2024/1263 artikli 22 lõikega 7 ei kirjendata kõnealuse soovitusel alusel lubatud kõrvalekaldeid nõukogu kehtestatud netokulude maksimaalsetest kasvumääradest Austria kontrollikontol deebetina.

4. Selleks et tagada lisakulutuste korrektne kirjendamine, peab Austria esitama andmed tegelike ja kavandatud kaitsekulutuste (COFOGi jagu 02) (sealhulgas kaitseinvesteeringute (COFOGi jagu 02 P.51)) kogusummade ning COFOG-02 alt välja jäävatest SAFE-laenudest rahastatavate kulutuste kohta:
- a) aastate T-4, T-3, T-2 ja T-1 (aasta T on jooksev aasta) kohta komisjonile (Eurostatile) nõukogu määruse (EL) 479/2009 kohaselt esitatavas aruandluses;
 - b) aastate 2021 kuni T (jooksev aasta) kohta määruse (EL) 2024/1263 artikli 11 lõike 1 ja artikli 15 ning artikli 21 lõike 1 kohaselt esitatavates riiklikes keskpika perioodi eelarve- ja struktuurikavades ning iga-aastastes eduaruannetes;
 - c) aastate T (jooksev aasta) ja T+1 kohta Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 472/2013¹² kohaselt esitatavates eelarvekavades.

Käesolev soovitus on adresseeritud Austriale.

Brüssel,

*Nõukogu nimel
eesistuja*

¹² Euroopa Parlamendi ja nõukogu 21. mai 2013. aasta määrus (EL) nr 472/2013, millega tugevdatakse majanduse ja eelarve järelevalvet euroala liikmesriikide üle, millel on või võivad tekkida tõsised raskused finantsstabiilsuse tagamisel (ELT L 140, 27.5.2013, lk 1).